

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piac-utca 12, Egyház-tér felől,
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek
kiadóhivatalban Egyház-tér: tér és a
Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Millió ajándék ellenségünknek.

Nem elég, hogy Bécs a követeléseivel kicsavarja a magyar adófizetőnek a velejét is: Khuen azonkívül hárommillió ajándékkal lepte meg esküdt ellenségeinket, a horvátokat.

Ismét megmutatta, hogy a magyar nemzeti vagyon az ő kezében csak kitesztelési tárgyként szolgál.

A kiegyezés óta nem volt miniszterelnök, aki ilyen nyíltan, pirulás nélkül dobálta volna a nemzet millióit oly celokra, amelyek nem felelnek meg a nép keservesen befizetett adója igazi rendeltetésének.

A hatalommal kezében ránk küldi a végrehajtót a véredek dühével és kiemeltenséggel, behajtani az elherdált milliókat és gyűjteni még többet. Mig peregnék a dobok a magyar adózók fölött, Khuen Bécsben lézeng és noha a trónörökös még az asztalához sem tartja érdemesnek meghívni, a hű szolga azért zsebrevágja a pofont és annál alázatosabban siet másnap megszavazni az irtózatosságot új áldozatokat a koldus ország bérére.

Elakudja az önálló bankot, a trónbeszédben beigért készfizetést, fölkinálja

az ország vérét és pénzét a markukba nevető osztrák hatalmasoknak.

És idehaza, mikor kiáll a fórumra — mindezt pirulás nélkül nemzeti munkának nevezi.

Most teljesen levetette a szemérem utolsó leplet is a magyarfalo horvátoknak tett szégyenteljes szolgálattal. Itthon az elhanyagolt iskolák és egyéb égető szociális és kulturális érdekek céljaira sincs állítólag pénz: és Khuen odaajándékoz a magyar nemzet pénzéből barátainak, a horvátoknak három millió koronát.

A horvátok hivatalos lapja nagy dicsériadákat zeng erről az ajándékról és a kormány „rendkívüli előzékenysége” tudja be, hogy a magyar kormány beleegyezett, hogy a horvát önkormányzat költségeire a magyar nemzeti köztalajon rovására három millió koronával több fordítottassék, mint amennyi megilleti.

A hivatalos lap persze dicséri ezt a nagylelkűséget a magyar nemzet vagyontól és annak tulajdonitja, hogy Tomasics bán Khuen-Héderváryval régi jó barátok.

De nem úgy a többi horvát lapok! Azok nemhogy áradoznak a köszönetről, hanem ellenkezőleg, még

támadják a magyar kormányt és a magyar pénzt Judás-pénznek tekintik, — mellyel a kormány vesztegetni akar. Szerintük korcsespenzül akar ez szolgálni a legközelebbi választásokra.

A horvátok tehát a mi pénzünket szépen zsebrevágják, de azért tovább is éppen olyan nagyon magyarfalo ellenségeink maradnak mindig, mint eddig voltak.

Am Khuen csak mosolyog és nem törődik egyáltalán ezzel, valamint azzal sem, hogy Magyarországon e vakmerő ténye a legnagyobb felháborodást kelti.

Mert hiszen vakmerő kockajáték, a közszükségben sanyol ország pénzét, mikor itt kulturális celokra sincs egy fitying se, azoknak ajándékozni, akik egyebet se tesznek, mint Jellasicot tömjenezik és a legvadabb gyűlöletet lihegik Magyarország felé.

Azonban ezt az ajándékozást a magyar országgyűlésnek előbb meg kell szavazni, illetve — jóvá kell hagyni.

Szinte hihetetlen, hogy a nemzeti munkapárt annyira gerinctelen és szalgalelkű legyen, hogy ezt a szégyenteljes ajándékot a horvátoknak megszvazza.

Jávor András bocskorai.

Igy ősz végén rendszeren megpillantok az utcán egy vörös-barna, vén télikabátot. Meggyorsítom a lépteimet, hogy utóljérjem a vörös kabátot, mert ebben a kabátban nem járhat más, mint az öreg Budeusz.

A kabátot rendszeren utóljérem, de az öreg Budeuszt már nem érhetem utól. Messzi utra indult ő Podolinból, ahol lakott. Messzebb Poprád-Felkánál, de még messzebb Kassánál, vagy Eperjesnél is. Amennyire Budeusz uram megszokta az utazást és annak fáradságait, bizonyára ettől a nagy utól sem riadt vissza. De tán hiába is vonakodott volna az utolsó nagy utazástól. Arra az utra mindenkinek el kell menni.

De amíg végképpen el nem utazott, addig is mindig szekeren és szánon üli a podolini tanító, akit a Kárpátoktól az Adriáig ötven esztendőig Budeusz bácsinak hívott mindenki. Az apró gyerekek kezdték, a nagyok folytatták. Az én nagyanyám is bácsinak szólította Budeuszt, pedig ő még Napoleont is látta.

Budeusz kereskedő ember volt, egy régen elpusztult kereskedelmi cikknek volt a mivelője: a gyermek-kereskedelemnek.

A podolini tanító gyerekekkel kereskedett. Csere-berélte őket: a szépségit az alföldi gyerekekkel, vagy „eladta őket” ren-

des kosztosasszonyoknak, akiket jól ismert Budeusz uram és felelhetett azért, hogy a gyerekeknek nem lesz bántódása.

Ugyanis Budeusz uram éppen olyan felelősséget vállalt a reá bízott gyerekekért, mint az órákért szokás. A poprád-felkai állomáson szokta volt várni szeptember táján az alföldről érkező magyar gyermekeket. Addig a gyerekekre a vasut vigyázott és az oderbergi vonatvezető már messziről intégette a mozdonyról Budeusz uramnak az állomáson. A mozdonyvezető már tudta, hogy hány gyereket hoz Budeusz uramnak.

A gyerekek pedig a vasuti kocsi ablakából kíváncsian nézegettek ki. Ők még csak annyit tudtak Budeusz uramról, hogy vörös-barna kabátja van. Erről lehet megismerni. Gyűltek, gyűltek a gyermekek a felkai állomáson.

Budeusz uram úgy vigyázott reájuk, mint a kollós a csirkékre. Mert amint a gyerekek leszállottak a vonatról, már Budeusz uram felett éreztük. Sőt már Kassától vigyázottatott rájuk a vonat vezetőjével, ne éhezzenek, ne szomjazzanak a gyerekek, akik hozzá utaznak.

A Poprád-felkai állomásról hordta szét a gyerekeket az öreg Budeusz a Szepesség különböző részeibe.

Hei, volt nagy öröm mindenfelé, ahol a

Budeusz-féle hosszú szekér feltűnt megrakodva gyerekekkel, utazómálhakkal. Az öreg Frenyó, aki a lovakat hajtotta, piros szalagot hordott a kalapján, mintha lakadalomba menne. Az asszonyok, férfiak nevetve intettek mindenütt a szekér felé. Budeusz uram pedig vörös-barna kabátjában hivatalos komolysággal ült a szekér végén, a legnagyobb utazó ládákban.

Fogytak fogytak a gyerekek Frenyó Mihály szekéréről. Itt is, amott is lehangogott egyet-keittől Budeusz uram a gyerekek közül. A jóságos öreg tanítótól rendszeren sirva váltak el a gyerekek.

— Ne busuj — mondta Budeusz uram. — Karácsonyra meglátogatlak. Ha addig jól viseled magad, elhozom neked a Jávor András bocskorát.

A gyerekek akkor még nem sokat tudtak a Jávor András bocskoráról, nem örülhettek neki. Hej, de később, amikor meglegedtek a Szepességen, hallottak eleget a Jávor András bocskoráról. Várták is a karácsonyt és vele Budeusz uramat.

Jávor András senki más nem volt, mint egy podolini kis diák. Ha lehet hinni a legendának, akkor Jávor Andrásnak manapság már hosszú, fehér szakállának kell lenni és bizonyára botocskára támaszkodva jár a podolini algimnáziumba.

Ma már az egész Debreczen hölgyközönsége bámulatos olcsóságáról beszél.

csak a Budapesti Csipkeáruház fióküzletének
Naponta érkeznek ujdonságok! Színésznőknek nagy
Kizárólag alkalmi vételek! Pontos, szolid kiszolgálás! Tessék a címre figyelni!
árkedvezmény! SAS-UTCA 4. Bejárat a Kossuth-utca felől.

A Budapesti Csipkeáruház fióküzlete

De, ha nem ágaskodik föl benne a magyar önérték, lesz erős, öntudatos ellenzék, amely az ilyen vétkes többséget — megbuktatja és szétkergeti.

Elejtik a készfizetéseket.

Khuenék maradni akarnak.

Amikor Khuenék elkezdtek az ugynevezett munkapárt szervezését, átvették Wekerle Sándornak azt a szerencsétlen ideáját, hogy az önálló magyar jegybank föllállítása helyett sokkal üdvösebb a közös bankot fenntartani, de fel kell venni a készfizetéseket, hogy befejeződjék a valutarendezés. Ezt a tételt hirdették nagy garral, sőt Székely Ferenc igazságügyminiszter vasárnap Ujpesten tartott beszédében egyenesen a kormány legelső feladatáknak állította be a készfizető bank megvalósítását. Bécsben természetesen más a felelet. Ott azt látják, hogy Magyarországnak esetleg használhat a készfizető jegybank, tehát ellenzik azt s inkább lemondanak azokról az előnyökről, amelyeket Ausztriának is nyújt az, ha a jegybankja készfizető és így valutája teljes értékű.

A Bécsben folyó tárgyalások során máris bebizonyult az, hogy az osztrákok nem mennek bele a készfizetések fölvételébe s Khuenék most már csak azon mesterkednek, hogy valami formulát találjanak a nemzet megtévesztésére. Lukács László pénzügyminiszter ezt úgy fejezi ki, hogy a szakbizottságok tárgyalásai arra irányulnak, hogy konkrétan állapítsák meg azokat a feltételeket, amelyek beállásával a készfizetések kötelező feivétele megakadályozhatatlanul bekövetkezik. Nagyon természetes, hogy ezek a feltételek olyanok lesznek, a melyek sohasem fognak beállani. Lukács László és vele az egész Khuen-kormány pedig el fog fogadni minden

osztrák feltételt, csak hogy megmaradjon. Most ugyan még azt hangoztatják, hogy ne riadnak vissza a kabinetkérdés föltevésétől sem, azonban ez is csak Khuenék megtévesztő politikájához tartozik. Eszük ágában sincs lemondani, ők maradnak minden áron, a míg Bécsben meg nem unják őket.

A képviselőház szerdai ülése igen érdekesnek ígérkezik. A lemondott horvát delegátusok ügyének elintézése előtt Lukács László fogja elmondani exorzéját, amelyben ki fog terjeszkedni minden pénzügyi kérdésre s így valószínűleg a bankkérdést is szóba hozza. A bonyodalmak azonban a lemondott horvát delegátusok miatt lesznek, amely ügyben Berzeviczy és Láng ellentétes álláspontra helyezkedtek.

Pénz kell a tengerésznek.

Ma délelőtt 10 órakor a közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság tengerészeti albizottsága báró Dániel Ernő elnöklésével ülést tartott.

Jelen voltak a közös miniszterek: Schönauich közös hadügyminiszter, Burián közös pénzügyminiszter és Montecuccoli tengerészeti parancsnok; a magyar kormány részéről pedig Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Hazai Samu honvédelmi miniszter, valamint Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter.

Az ülés megnyitása után Rosenberg Gyula előadó ismerteite a hadi tengerészetre vonatkozó hatrendbeli előterjesztést. Nézete szerint sokkal helyesebb volna ebben is az őszinteség és nyíltság, amely megmondaná, hogy a tengerészeti költségvetés elégtelen volt a tengerészet számára elengedhetetlennek ismert követelmények ellátására. Kétségtelen, hogy az eszközök a hadi tengerészetnél mindig óriási méretűek. A szárazföldi hadsereg fenntartása drága dolog, de aránylag valóságos olcsóság a hadi tengerészeti költségeihez mérten. Azt hiszem, mint ké-

ségtelen tény konstatálható, hogy ma már egy igazi nagyhatalom erős és harc képes, a többi állam hadi tengerészete között is figyelmet érdemlő hadi tengerészet nélkül nem képzelhető.

Az előadó után Batthány Tivadar gróf mondott hosszú beszédet, tiltakozva a nemzet újabb megterhelhetése ellen.

A bizottság délelőtti általánosságban, délután részleteiben is elfogadta a költségvetést.

Kifogások a villamos-oszlopok ellen.

Ferdén állították fel a kar-tartókat.

Az utolsó időben alig múlt el tanácsülés, hogy a villamos vasút építése ellen valami kifogás, vagy panasz ne hangzanék el a munkálatok miatt.

Nemrégiben a sínek miatt hangzott el panasz, majd a villamos vezetékeket tartó oszlopokat kellett kifogásolni, mert az építető társaság egymáshoz közel fekvő helyeken különböző nagyságu oszlopokat alkalmazott, ami meglehetősen rossz hatást tesz s ez oszlopok is csinosság szempontjából kifogás alá estek.

Most azután újabb panasz hangzott el ismét a villamos vezetékeket tartó oszlopok miatt, amelyeknek föllállítása körül jártak el felületességgel.

A tanács mai ülésén tette szóvá ez ügyet Rostás István főkapitány, aki bejelentette, hogy a legutolsó napokban föllállított vasoszlopok legnagyobb része ferdén áll. — Ilyen ferde oszlopok vannak többek között a Bika szálló és az Alföldy Takarékpénztár építkezése előtt. De ezeken kívül több oszlopot is ferdén állítottak be. Ennek okát a főkapitány abban látja, hogy az oszlopokat

Az én gyermekkoromban is lehetett vagy ötven esztendő, ha ugyan élt valaha Jávor András, a híres diák.

Jávor Andrásról az történet Podolinban, hogy bolyongásai közben az erdős hegyek között egyszer egy pár fehér, piros szíjjas bocskorkákat talált. Olyan pompásak, finomak voltak azok a bocskorok, amelyeket nem hordhatott más, mint egy tündér.

Bizonyos, teljesen bizonyos, hogy valami tündérkisasszony kóborolt erre es ő vesztette el a fehér bocskorkákat.

Jávor András addig forogta jobbról balra a bocskorokat, amíg kedvet kapott hozzá, hogy a lábára próbálja a finom lábbelit.

Lehuzta a cipőjét, azután a lábára kötözte a bocskort, mint a tót leányoktól látta. Amikor ezzel elkészült és felpillantott, akkor vette észre, hogy micsoda változás történt körülötte. Hopp, hopp: érezte, amint a bocskorok vinni kezdték a levegőben. Podolin eltűnt előle a völgyben, a Poprád ezüstös szalagja olyan messzire kanyargott, mintha a szomszéd vármegyéből látta volna, pedig rendes körülmények között a Poprád ezüst színű vize ott szalad el a vén kolostor alatt.

Sőt még a havaslelkű lomnici csucsot

sem látta már kétkelni arra Taporc fölött, — eltűnt az is.

Amint jobban körülnézett, akkor azt látta, hogy odahaza van Debreczenben. (A csodálatos bocskorok egyszerre hazavitték őt a szülői házhoz.) És éppen friss karácsonyi hó borítja az édesanyja udvarát és a konyhaajtóban fülét hegyezve üldögél a Tisza kutyája.

A következő percben az édesanyja is kilép a konyhából és az arca aggodalmas, szomorú, a kis diák szinte hallja, amint sóhajtja:

— Vajjon milyen karácsonya van az én szegény Andris fiamnak ott az idegenben?

— Ithon vagyok, édesanyám, — kiált fel Jávor András és a következő percben már az édesanyja keblén pihen a buksi feje.

— Csak hogy megtaláltad a bocskorokat! — örvendez az édesanya. — Én küldtem azokat neked, hogy behozzanak az ünnepre.

Friss ünnepi illatokkal van teli az egész ház. Az aranyhajú kis huga nevetve jön fel.

— Itt a hajam, huzd meg. Most nem haragszom érte, — mondja.

A szoba tele van játékkal, képesköny-

A sarokban egy valódi fotografáló készülék.

De még egy pár ragyogó acélkorcsolya is van ám itt. Éppen mintha az András lábára szabták volna. Hej be jó lesz ezzel végigsiklani a Poprád jegén.

És minden úgy van, mint a tündérmesében.

Még az öreg, dörmögő Mihály bácsi-nak sem jut eszébe érdeklődni a karácsonyi bizonyítvány után.

A csodálatos bocskorok még az ő kedélyét is megszelídítették.

A Jávor András bocskorát tehát jogosan ígérhette az öreg Budeusz a gondjaira bízott gyerekeknek.

Várták is a gyerekek a karácsonyt.

Budeusz uram pedig jött az ő hosszú szekeren, sorban meglátogatta a gondjaira bízott gyerekeket. Igaz, hogy a csodálatos bocskort nem hozta el, de hozott helyette aranyos diót, kalácsot, karácsonyi ajándékot minden gyerekeknek.

Hosszu fehér szakállát belepte a hó, vörös-barna kabátja pedig szinte nevetni látszott a szekér üléséből.

Vajjon igéri-e még valaki a szepességi gyerekeknek a Jávor András bocskorait?

Vigyázz!

Tulhalmozott raktár miatt!

145 cm. kosztümkelme (Hampspan) métere most 2,60 kr. — 146 cm. Kosztümkelme métere most 115 kr. — 120 cm. kosztümkelme métere most 36 krajcár. Pongies 75 kr. Messalin 115 kr. Taft 98 kr. Moore, minden színben 220 kr. Műtás selyem biuzra 49 kr. olijem, Haraszt, Plüsch, Schine. Filteres sálak 96 kr.-tól, Flanellek, Parchetek. Ruhadiszek. — Mindenféle rövidruk meglepő olcsó árban.

Kékre festett kirakat.

MOLNÁR V. J. és TÁRSA

Cégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth- és Batthányi-u. sarok, színházzal szemben. Tanuló fizetéssel felvétetik.

Vigyázz!

egyszerű munkás napszamosok állítják le, akik csupán szemmérték szerint végzik a leállítását és sem vízmérőt, sem más eszközt nem használnak.

A főlészóalás nyomán a tanács tagjai is személyes tapasztalat nyomán megállapították, hogy igen sok oszlop ferdén áll.

A tanács tehát a bejelentést jegyző könyvbe vételte s határozatot hozott, amelyben fölhívta Aczél Géza főmérnököt, hogy Debreczeni Jenő világitási vállalati igazgató bevonásával az építkezést ellenőriztesse.

Ugyancsak le határozat kapcsán pedig fölhívta a helyi vasút igazgatóságát, hogy a még le nem állított oszlopok leépítésének munkálatait szakszerű vezetés alatt végeztesse.

A tanács ugyan a kifogásokat a műtanrendőri bejárás alkalmával is megtehette volna, de ekkor már a dolgon segíteni alig, vagy csak igen nagy költséggel lehetett volna, mert a vasoszlopokat betonba építették és építik be s így azokat kicserélni alig lehetne.

Nem kell a magyar liszt a hadseregnek.

De pénzt — azt adjunk.

Odaát Ausztriában ismét bebizonyították, hogy bennünket csak akkor vesznek komolyan, amikor friss milliók kellene az armádiának. Mikor azonban arról van szó, hogy a nagy anyagi áldozatokért valamilyen kárpótolják ezt a szegény országot, akkor megigérik mindent, hogy aztán kiadják a magyar érdekeket.

Igy történt most is. A közös hadügyi kormány a delegációban kijelentette, hogy azokért a horribilis áldozatokért, amelyeket Magyarország hoz a hadseregért, viszonzásképpen a hadügyi kormány a hadseregszállításokban méltányos módon részelteti a magyar ipart. Már most mi történt? Az történt, hogy az osztrák delegáció a múlt évben felszólította a hadvezetőséget, hogy a karinthisi helyőrségek liszt szükségletét kizárólag a karinthisi malmokban szerezze be.

A hadügyminiszter e felszólításra most az osztrák delegációnak azt a váiaszt adta, hogy „e tekintetben már történt intézkedés.” Már pedig, ha ez az intézkedés a szóban forgó delegációs határozat honorálását jeleníti, akkor kereskedelmi és vámszerződésünket súlyos sérelem éri és osztrák részről a sokszor emlegetett méltányos elvet ismét guny tárgyává tesszik. Ismét tütyülnek ránk, ismét kinulláznak bennünket, mert mi csak arra vagyunk jók, hogy fizessünk. Folyton fizetünk, folytonosan velünk fizettetik meg a hadügyi kormány politikai tévedéseinek a költségeit.

Mikor azonban a magyar ipar és kereskedelem tartja a markát, hogy juttassanak neki is a nagy szállításokból, akkor kiadják a magyar ipart. Nem új dolgok ezek, hanem folyton megújuló dolgok. Most a lisztünket bojkottálják, holnap más iparcikünket mellőzik.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Az uzorás kereskedelem.

A társadalom bajai . . .

Olyan frázis, amivel mindenütt s mindenhol találkozunk s amit az emberek kimondanak anélkül, hogy gondolkoznának fölötte, mert megszokták évszázadok óta, hogy kimondják és elpanaszoljanak ez alatt a nagy gyűjtő fogalom alatt minden bajt, amivel találkoznak, ami éri őket. Akik azonban nemcsak azért mondanak ilyen nagy szavakat, hogy a kongásukban gyönyörködjenek, hanem gondolkoznak is fölötte, belátják, hogy igenis ezeken a bajokon lehet segíteni és kell is segíteni, de csak komoly munkával és kevés beszéddel. Theoretikusok és a társadalom tudósai nem fognak soha akármit is tenni legfőképpen azért, mert nem ott kezdik, ahol kell a dolgokat kezdeni, hanem mindjárt a legvégén, a legnagyobb, legmélyebben gyökerező bajokon akarnak segíteni.

Pedig ez így nem megy!

Hogy valamire juthassunk, kell, hogy legelőször a társadalom apróbb, semminek látszó hibáit orvosoljuk, de ezeket — ismétlem — nem szóbeszéddel, hanem tettel. Gyökeres változások, társadalmi átalakulások kellenének ugyanis, mihelyt a csak valamivel nagyobb bajokon akarnánk változtatni — amikre jelenleg, sőt a közel jövőben sem tudunk számítani. Nem hosszas, lassu és fokozatos fejlődés által fogjuk ezt elérni, ehhez forradalmak kellenek, amelyek a régi társadalom helyébe új társadalmat építenek, amely természetesen egészséges lesz.

Ez azonban csak ideál!

Sokkal közelebb áll hozzánk és sokkal égetőbb is az a baj, amely kereskedelmünknek is legnagyobb baja, hogy a kereskedők igen sokszor teljesen ok nélkül drágítják áruikat, nem számítva azt, hogy ezáltal maguknak is okoznak kárt, a társadalomnak is. Igaz ugyan, hogy áruikon többlet fognak nyerni, de egész seregét vesztik el fogyasztóiknak azok közül, akik a megdrágított árukat nem tudják megvenni és olcsóbb és silányabb árukból fedezik szükségletüket.

Nem szólunk ezuttal arról sem, hogy ezek az áremelések, amelyek rendszerint akkor szoktak fellépni, mikor a közönség kényszerítve van valamely áru fogyasztására — veszedelmesen hasonlítanak az uzorára, mely szintén a megszorult helyzetben levőktől szedi áldozatait.

Nemcsak a mi viszonyainkról beszélünk, mert így van ez máshol is. Rómában például, hol a jövő év április havában tartják a nagy jubiláris ünnepélyeket, már most fölemelték a kereskedők — erre való hivatkozással a tej és a hus árait. Kérdezzük most, mi köze a jubileumnak az áremeléshez? Igaz ugyan, hogy a kereslet ekkor igen meg foggyobbodni, az is igaz, hogy a közgazdaságtan a kereslet növekedését olyan konjunkturának számítja, mely áremelkedést von maga után, de mikor semmi más ok nincs az ár drágítására, mikor egy beszerzési anyag sem drágul, miért emelik fel az olyan fogyasztási anyagok árát, amire a legszegényebb néposztálynak épp oly szüksége van, mint a leggazdagabbnak. Nem akarjuk, de nem is tudjuk azt hinni, hogy egy teóriát akarnak ezzel igazolni.

Ez most Rómában fordult elő, holnap elő fordul máshol, tegnap előfordult ismét máshol — és ahol csak előfordul, az emberek min-

denütt megérik a csapását, de amikor a társadalom bajairól beszélnek, ezt mindig elfelejtik említeni.

Pedig bizony baj ez is, nagy baj, amin első sorban kellene segíteni. F. M.

Végkiárulás.

Csak rövid ideig.

Az üzlet áthelyezése miatt
végeladás férfi-, női-
és gyermekcipőkben,
kalap- és férfi-divat cikkekben.
Minden áron alul adatik el.

Glück Ede

a Kistemplommal szemben. Barak.

Kalauz az ütközők közt.

Szerencsétlenség a nagyerdőnél.

Borzalmas szerencsétlenség történt ma reggel a Nagyerdőnél, ahol a debreceni helyi vasút egyik kalauza Szabó Sándor igen súlyos sérüléseket szenvedett.

A vasúti állomástól nyolc óra után elinduló vonattal járt Szabó Sándor kalauz, aki igen szorgalmas alkalmazottja a kisvasútnak. Mikor a vonat a Nagyerdőre érkezett, a szokás szerint leakarták kapcsolni a mozdonyt, hogy az a körpályán megfordulva, a város felé induljon.

Szabó Sándor a mozdony és a kocsi közé állott, közben az ütközők úgy megszorították a lábait, hogy összetörték.

A szerencsétlen kalauz súlyos sérüléseket szenvedett s összeesett. Az esetről értesítették a mentőket, akik kivonultak és bekötötték sebeit, majd beszállították a városba Csapó-utca 6. számú lakására. A vizsgálatot folytatják, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

A pótszékek árai.

Intézkedések a dereceni színháznál.

Az állandó színházi tűzvizsgáló bizottság jegyzőkönyve nyomán a városi tanács ma több intézkedést tett a színházról illetően. Ez intézkedések legnagyobb része eddig fennállott hiányok pótlását, vagy hibák elfütytelését célozza. Legfontosabb azonban a közönségre vonatkozóan az az intézkedés, hogy megállapították a pótszékek díjait. Amelyeket eddig az igazgató maga állapított meg.

A színházban ugyanis a páholyok alatt huszonhat pótszéket engedélyeztek Zilahi Gyulának, aki ezekért a székekért, három egész sorban állottak is azok két korona 40 fillért szedet. Most a tanács kimondta, hogy a pótszékekért mindig csak azt az árat szabad kérni, amilyen ára annak a széksornak van, amely mellett a pótszékek állanak.

A tanács tudomásul vette még, hogy a női öltözők folyosóján butorok, asztalok, székek foglalták el a járásra szánt területet, ami tűz, vagy más baj esetén igen veszedelmes lehetett volna. E lomokat onnan eltakarították, valamint eltakarították a keleti oldalon lévő festékes dobozokat és szemetet, amely ott igen dísztelen látványt nyújtott.

Elrendelte még a tanács, hogy miután az előcsarnokban csupán két lángot éget az igazgató az egyes lustereken, valamennyi lángot gyújtassa föl.

Végül fölhatalmzták a főkapitányt, hogy engedélyt adjon a díszleteknek a kisszinpádon való tartására, ha azokra több próba esetében szükség van.

Az új váltópénzek.

Debrecen városának egy régi indítványa.

A kormány most foglalkozik az új váltópénznek veretésének eszméjével. Új öt és ötven filléres pénzdarabokat akarnak veretni, amivel a forgalom megkönnyítését akarják elérni.

Nem érdektelen ez alkalomból rámutatni arra, hogy ez új pénznek létesítése és forgalomba hozatala iránt Debrecen városa tette meg az első indítványt.

A múlt évben ugyanis még sehol se beszéltek arról, hogy szükséges lenne az 5 és 50 filléres pénzek veretése. Debrecen város közigazgatási bizottságában az éves jelentés kapcsán szólalt fel Fejér Ferenc dr. s indítványozta, hogy a pénzügyminiszternek ajánlja a város a pénzforgalom könnyebbé tétele céljából az 5 és 50 filléres pénzek veretését.

Mióta ezt az üdvös indítványt közigazgatási bizottságunk elfogadta, több törvényhatóság megmozdult és hasonló kérelemmel fordult a kormányhoz. És úgy látszik, hogy a Debrecenből kiinduló akciónak megvan az eredménye, mert az új pénzdarabok forgalomba hozatalát az ország illetékes faktora már komolyan sürgetik.

Mint értesülünk, a kormány foglalkozik a kérdéssel s alkalmasint a jövő év elején az eddigi pénznek az 5 és 50 filléres darabokkal szaporodni fognak.

Zsélyi röpdülni fog!

Nem vesztette el a reményességét.

Zsélyi Aladár, a magyar aviatikus ismét Budapesten van. A lezuhanásból származó baját kiheverte és most már a jövőre gondol.

Érdekes dolgokról beszélt egy látogatásán.

— Egyszer azt mondtam — így kezdte — hogy a magyar aviatika tulajdonképpen csak most kezd fejlődni. Most be kell vallanom, hogy tévedtem. A nemzetközi repülőverseny díjai még csak ösztönözték egy kissé az aviatikusainkat, de azután, úgy látszik, megunták a dicsőséget. Hallom ugyan, hogy Adorján János szépen repült, de amikor lezuhant, megfogadta, hogy többet nem ül a gépére. Horvát tanár is mutatott valamit, de bizony többet vártunk tőle. Székelynek a

hirét se halljuk, a többiekéről se tudok valami sok jót mondani.

— Mikor látjuk ismét a repülőversenyterén?

— Erre még nem tudok válaszolni. Az egészségem már teljesen helyreállt, a bal szemhéjam már majdnem elvesztette merevségét, jól érzem magam. Most, ősszel, nem akarok semmit se kezdeni; kora tavasszal kimegyek a versenyterre, elkészítem az új monoplánomat, módosítva későbbi tapasztalataim alapján és remélhetőleg pár hónapi erős munka után beülhetek a gépembe.

— Hol van az összetörött gép?

— Amikor megláttam, minden tulsz nélkül mondhatom, nem ismertem fel a művet. A gép összes alkatrészei pozíciójává zuzva heverték a földön, nem találtam egy ép részt se az egész monoplánból. Legjobban sajnáltam a megrongálódott motort és a kettőtört légcsavart, amelyet első kísérletezésem óta használtam.

— Nem vitték a muzeumba a gép alkatrészeit?

— A közlekedési muzeum azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy állítsam valamilyen képpen össze a monoplán. Én el is ajánlottam, hogy az asztalosom pótolná a hiányzó részeket, összetákolná az eltörött vázat, de hát ez pénzbe kerülne. Azóta egy sor irást se kaptam.

A legfinomabb Joyuson

Levélpapírok

a legnagyobb választékban

Csillag Arthur

levélpapíráruházában

a Városháza épületében.

Monogramm és névnyomások dombornyomással a leggyorsabban eszközöltetnek.

KÉPESLAPOK a leggazdagabb választékban.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken Svihákok operette B) bérlet. Szombaton Svihákok operette A) bérlet. Vasárnap délután Kuruzsló dráma. Este Svihákok operette Kis bérlet.

* **Svihákok.** Hosszu előkészület és beharangozás után adta ma a debreceni színház Ziehrer kedves muzsikájú operettjét, a Svihákokat. A színház megtelt, a közönség szívesen fogadta a mókákat, amelyeknek helybevaló irányítása nem mindig ingerelte kacagásra a közönséget. Azt hisszük különben, s az az impresszió, hogy az egész darabot csupán a harmadik fővonalas Balmbilja kedvéért kellett elővenni, amelyről a színházi iroda azt hirdette, hogy fényesnek ígérkezik. Kétségtelen, hogy a világító mestert, az élőképek szereplőit nyugodt tartásukért s a Perczel nővéreket szép művészi táncukért föltétlenül előismerés illeti meg. De a „nézők szemei előtt váltakozva elvonuló fővonalások, táncok“ produkálásáért kár volt. A fővonalas szegényes volt és nem sikerült.

Az előadó művészek egyenként elég jók voltak, azonban az „ujbetanulási“ az együttesben nem igen láttuk, nem egyszer dőcögött is az előadás menete. Az énekes szerepek nem mindenütt voltak erős kézben. Különös jó kedvvel és sokat játszott Horváth Kálmán (Blitz Fritz), igen szépen énekelt Torma Zsiga (Roland), Igen jó volt, ügyesen táncolt és kedvesen énekelt Unger Anna, aki általában nem nagy szerepében is igen kedves volt. Jól fogadta a közönség Borbély Sándor, Nádor Zsiga, Deésy Alfréd játékát. A nagyobb szerepeket Szilassy Etel, Zilahy Singhoffer Vilma, Bárdos Irma, Miske Aranka játszották. A fővonalas közök különösen hoszsúak voltak, tehát a közönségnek volt ideje türelmetlenül unatkozni.

* **Színházi hírek.** A színházi iroda a következőket közli: **Szerelmes asszonyok.** Moulod pikáns operettje lesz a legközelebbi énekes premierje a színházultra. A nagyhirű operettből a próbák már megkezdődtek, a főbb szerepeket ez újdonságban Szilassy Etel, Bárdos Irma, Császár Kamilla, Horváth Torma, Ligeti, Borbély és Nádor adják. — **Parasztbecsület.** Mascagni világhírű operája kerül színre legközelebb új betanulással. Ez előadásban mutatkozik be Szántó Jenő a társulat másik tenoristája, kinek eddig alig volt alkalma hangját bemutatni. Santurrát Zilahiné adja.

A repülőgép Debrecenbe szállítása.

A felszállás október 30-án lesz.

A debreceni repülő napot rendező bizottság immár másodízben kénytelen a kiváló párisi aviatikus felszállását elhalasztani olyan akadályok miatt, amelyre a legnagyobb körültekintés dacára sem volt elkészülve. A párisi vasutas sztrájk megszünt ugyan, de a sztrájkolók olyan rombolást vittek véghez a Páris és a belga határszél közötti vasúti vonalon, hogy a rendes körülmények között 8 nap alatt érkező gyorsáru küldeményeket átszállításokkal kell továbbítani. A repülőgépet is feladták idejében, hogy az pontosan megérkezék, de a forgalmi akadályok miatt a gép csak hétfőn érkezik meg. Erről Borel, Páris legnagyobb szállítócége az elmúlt éjjel a következő távirattal értesítette Letzter Józsefet:

— Vasuti rombolások miatt gép hétfő előtt nem érkezik meg. Aviatikus és szerelők elindultak, idejében ott lesznek. Intézkedést hétfőig beszüntetni. Borel.

Ily körülmények miatt a vasárnapra hirdett felszállás október 30-ára vasárnapra marad. Hogy mily óriási érdeklődés mutatkozik a debreceni repülőnap iránt, bizonyítják azok a levelek, telefon és távirati uton való kérdező-kérdések, melyek nemcsak Hajdumegye, hanem Bihar, Szabolcs, Szatmár, ső Jásznagykunszolnok megye mezővárosaiból és községeiből érkeztek. A rendezőség 50 ezer plakátot, felhívást bocsátott ki a vidéken s a közönség ugyancsak igyekezett Debrecenbe a nem mindennapi látványosságához. Tegnap 78 távirattal és számos telefon beszélgetéssel kellett a vidéknek tudomására hozni, hogy a felszállás október 30-ára vasárnapra marad.

Letzter József a Párisból érkezett táviratot bemutatta Kovács József polgármesternek és Rostás István főkapitánynak is,

igazolva azt, hogy nem a rendezőség hibájából kell a repülést elhalasztani.

A repülőgép hétfőn megérkezik s ki lesz állítva. Az új típusú Blériotgép maga is igen érdekes látni való lesz. A közönség az eddig megváltott jegyekért járó összeget visszakaphatja, ha eziránt az elárúsító helyeken felszólal.

IRODALOM.

Gázlámpák alatt.

Az élet fáradt, fénytelen szemére
Fátyolt terít a párás alkonyat.
Hosszan huzódik, míg elpihen végre
A csillagszemű gázlámpák alatt.

S a csillagszemű gázlámpák alatt
Lopva, megejtőn tanyát ver a mámor;
Halát szó: tarkát, színeset, pirosat
Az Éva-lányok zengő mosolyából.

S az Éva-lányok zengő mosolyából
Babonás láng gyul, egész egy sereg.
Busan huznak ott, dermedten a vágtyól,
Halovány, józan legény-emberek.

S a halvány, józan legény-emberek
Fáradt sorában én is ott gubbasztok.
Éhes vágy döngött a szívemet,
Mint ősz viharja a zörgő harasztot.

S mint ősz viharja a zörgő harasztot
Sodorja, — sodor engem is a vágy.
Az asszonytest illata rám viharzott
Es most pihenni, nyugodni se hágy.

Es most pihenni, nyugodni se hágy.
Jaj, de csak szemem párosul a széppel! . . .
A lelkem hideg, mint a holdvilág;
Hozzám a vágnak csak a kinja ér el.

Hozzám a vágnak csak a kinja ér el.
Zubogó vérem hasztalan lobog;
Csak a hold néz rám vágyölő szemével
Es a nevető ledér csillagok.

Györék József.

Az expresszvonat ingyenutasa.

Béctől Budapestig az ütközőn.

Vakmerő kalandot élt át Athias József tizenkilencéves, romániai mechanikus, aki tegnap az expresszvonat ütközőjén tette meg az utat Béctől Budapestig.

A fiatal mechanikus hetek óta munkanélkül volt már az osztrák császárvárosban s bármint igyekezett, nem tudott munkához jutni. Megtakarított pénzecskéjét is fölemésztette a hosszas munkanélküliség s mivel sem koldulni nem akart, sem gyalogolni, merész utazásra vállalkozott.

Tegnap utolsó husz fillérjén perronjegyet váltott a bécsi pályaudvaron s jóval az expresszvonat indulása előtt kiment a perronra, hogy szemlét tartson az indulásra kész expresszvonat felett, amelyen megakart tenni az utját egészen a román határig. A szemlénél az lett a vége, hogy Athias József a vonat utolsóelötti kocsijának átjárója alatt felhuzódott az ütközőre s ott várta meg a vonat indulását. Számítása bevált, mert a

vonat alkalmazottai nem vették észre az ingyen utast.

Athias Józsefnek az volt a szándéka, hogy a vonat elindulása után felhuzódik az egyik kocszi perronjára, elbuvik valamelyik alkalmas helyen s így teszi meg a hosszú utat. Ámde — amint maga elmondta — a vonat mindjárt az elindulás után olyan szédítő gyorsasággal haladt, hogy nem mert a helyéről elmozdulni s egész Budapestig az ütközőn tette meg az utat.

Itt a pályaudvaron azonban már elhagyta az energiája s olyan rosszul lett, hogy összeesett. Az odasiető rendőröknek, detektíveknek és vasutasoknak azután kénytelen volt elmondani veszedelmes kalandját.

Az agyongyötört, kiéhezett embernek enni-inni adtak s azután bekisérték a VI. kerületi kapitányságra. Innen toloncuton küldik el hazájába, Romániába, ahová expresszvonaton igyekezett.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vesz- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Sainyo-Lipóci Salvator-forrás-állomás, Budapest, Budaörsi új. 8.

UJDONSÁGOK

Uj női kalapok.

A kávéházban, mikor már kifáradunk a csevegésben, amelynek során szó esett szerelemről, művészetéről, azután az automobillozás és az ősz szépségeiről, a közeledő tél kilátásairól, egyszóval a fűtésről, az ember szétnéz és a különféle illusztrált hetilapokat böngészi. Főleg az illusztrációk érdekelnek.

A felnőttek szemléleti oktatásának felel meg ez a böngészés, amelynek folyamán sok mindent tanul és lát az ember, ha nem is akarja. Egy kis képzelte utazás is ez, a nagy világ új szenzációi sorra fölbukkannak.

Ezek közt egy csomó új női kalapforma ragadta meg figyelmünket. A párisi és bécsi divat legújabb találmányai, legfrissebb remekei. Most nem a nagyság a legkülönösebb ezeken a nouveauté kalapokon, hanem az alakjuk. Nagyon változatosak ezek az új formák, de főleg természetutánozó jellegük tűnik föl. Egy kissé a Chantecler divat hatása érzik meg rajtuk. Némelyik valóságos iparművészeti remek.

Különösen a híres párisi színésznők toalett-kalapjai vezetnek izlésben, érdekeségben, ujszerű kitalálásban. De az aviatikus hőlgyek koszfűmkalapjai is élénken kiválnak. Persze, az idei őszi szezon ez új kalapfecskei egyuttal az elsőrendű és reformokban utazó nagy divatüzletek pompás reklámjai is így képben, lapban, jeles és szépséges művésznők és aviatikák szöke, barna fején tűndöklölve.

Különben a színház, lóverseny és az aviatikus meetingek a legáltalánosabb terjesztői a női divatnak, e ragyogó és a nagy nyilvánosságot szolgáló helyeken dől el a sikere vagy bukása egy-egy kalappremiernek.

Megesik sokszor, hogy egy nagy színész egy nagyszerű darab bemutatóján egyuttal egy új kalapformának szezon sikerét is

biztosítja. Persze, az ilyen új kalapok a férfivilágnak is sok művészi örömet és látványosságot nyújtanak, különösen azoknak, akik nem fizetik a kalap árát. Mert minden valódi műélvezet forrása, a tudós esztéták szerint az önzetlen és érdektelen szemlélődés!

—■.

— **A házi csallakozások ügye.** A tanácsma tárgyalta a csatornázási bizottság határozatát egyes részletkérdésekre vonatkozóan, amelyeket el is fogadott. Azt a kérdést azonban, hogy a házi csallakozások csöveit a főcsatornába alul, vagy fölül kapcsolják-e be, a közgyűlés elé viszik. A csatornázási bizottság, az építést vezető főmérnök és a szakértők is a felső kapcsolat mellett foglaltak állást, míg a közegészségügyi mérnöki osztály embere az alulról való bekapcsolást tartja helyesnek. A kérdésben most a közgyűlés fog dönteni.

— **A vásár.** Minden nap nagyobb és nagyobb élénkség uralkodik Debrecen utcáin. Ezt a forgalmat az őszi vásár okozza, amely a vidék publikumát hozta be Debrecenben. Hónap kezdődik az állatvásár, amely igen élénken mutatkozik.

— **Megvizsgálják a nagytemplomot.** Emlékeztetes, hogy a nagytemplom egyik oszlopának fölső része lezuhant. Ez esemény kapcsán a tanács elrendelte, hogy a nagytemplomot az egyháznak meg kell vizsgáltatni. E vizsgálatra az egyház a tanácstól szakértő kiküldését kérte. A tanács mai üléséből értesítette az egyházat a vizsgálat határidejéről s értesítse a főmérnököt, aki majd a szükséges szakértőt ki fogja küldeni.

— **Árverés földbérletekre.** E hó 28-án délelőtt 10 órakor a városházán több földrészletre tartanak árlejtést.

— **Sok a felebbezés az adó ellen.** A legutolsó házbéradó kivétel óta feltűnő nagy számban érkeztek és érkeznek be a felebbezések a pénzügyigazgatóságához. Ennek oka egyrészt az, hogy most vetették ki először a házosztályadó helyett a házbéradót, másrészt pedig, hogy a debreceni háztulajdonosokra most nagyobb adókontingens esik mint előző évben, végül pedig és főként az, hogy a pénzügyi közegek túlmagasán értékelték a lakások bérértékét, különösen ott, ahol a háztulajdonosok nem adtak vallomásokat.

— **Segítség egy rendőrnek.** A városi tanács mai ülésén ötven korona segílyt szavazott meg Szombati János rendőrnek, akit az utolsó időben egymásután érték a sorscsapások s aki maga is súlyos beteg.

— **Szerencsétlenség az építkezésnél.** Hajducsözörményből jelentik: Végzetes kimenetelű katasztrófa történt ma reggel Böszörményben. Az esetnek egy 11 éves fiú az áldozata, aki saját vigyázatlanságáért az életével fizetett. Kiss Gyula böszörményi háztulajdonos hásonnevű fia a náluk épülő ház állványán mászkált. A legmagasabb pontra mászott fel az eleven temperamentummal bíró fiú. Ez volt a veszte. A magasban megszedült s lezuhant a mintegy 8—9 méter magasságból. Összetört tagokkal terült el a földön. Beszélni nem tudott. A száján-orrán elindult a vére. Az orvos, akit nyomban hozzáhívtak, lemondott az életéről, mert látta, hogy segíteni képtelenség. Ugy is volt, alig egy fél óra mulva Kiss Gyula meghalt. A rendőrség bejelentette az esetet a debre-

ceni kir. ügyészségnek, mely nem rendelt vizsgálatot, miután a fiu saját maga öközte a bajt.

— **Összeesett az utcán.** Tegnap reggel a meutőknek volt dolguk a piacon, ahol egy fiatal csinos asszony hirtelen rosszul léte okozott riadalmat. A szerencsétlen asszony Nánási Józsefné, akit a mentők lakására szállítottak.

— **Szervezkednek a magántisztviselők.** A hivatalnok nyomoruságnak korrajza az a felhívás, amelyet ma tett közzé a budapesti magántisztviselők országos bizottsága „Magántisztviselők! Kartársak! Kartársnők! Társadalmunk a nyomor és proletarizálódás útján van. Anyagi és erkölcsi érdekeinket sárba tapossák! A magántisztviselők tömegének nincs nyugdíja, munkánkról nincs törvényes gondoskodás, munkaerőnknek nincs törvényes védelme. A lét terhei mindig súlyosabbak lesznek. Nap-nap után drágulnak elsőrendű életszükségleteink, fizetéseinket a cégek ezzel szemben mégsem emelik, sőt évről-évre csökken a jövedelmünk. Minden réteg, minden osztály zugolódik, hogy minden viszonyok között megvédje érdekeit. A magántisztviselőknek is tömörülniök kell, hogy szervezetük erkölcsi erejével védjék meg érdekeiket és javítsák meg létfeltételeiket. Nem kártyakaszinóba hívunk mi benneteket, hanem szerző munkára! Ebredjétek! Jöjjenek azok, akik nem sikkasztással, nem kártyával és nem löversenyvel akarják kevés jövedelmüket megtoldani. Jöjjenek azok, akik becsületes munkájukért becsületes díjazást kívánnak. Szeretettel várja őket és kartársi üdvözléssel a Budapesti Magántisztviselők Országos Szövetségének rendező-bizottsága.“

— **Megbüntetett építők.** Az utóbbi időben gyakran megtörtént, hogy az építők az építési engedély kinyerése előtt megkezdték az építkezéseket s igen sokszor eltértek az engedélyben adott föltételektől. Ezek ellen most megindították a kihágási eljárást s többet megbüntettek. E kihágási ügyek felebbezés folytán a tanács elé kerültek, a mely az ítéleteket jóváhagyta.

— **Razzia.** Vásár van. És a debreceni híres vásárt nem csak az eladók, vagy vevők látogatják, hanem a tolvajok, csavargók s lakóhely nélkül való csalók és kétesexisztenciák, akik a vásárt jó alkalomnak tekintik arra, hogy a tömegben szerezzék meg fizetés nélkül, amit meg kívánnak, amire szükségük van, amiből pénzt csinálnak. A rendőrség ilyenkor mindig razziaát tart és összeszedi ezeket az alakokat, hogy megtisztítsa tőlük a vásárt. Ma éjszaka is volt ilyen razzia, amelynek meg volt az eredménye. A razzian, amelyet Ozory István rendőrkapitány vezetett, több embert fogtak el, akik közül Komlóssy Pál rendőrkapitány két gyanus embert a kihallgatás után azonnal le is tartóztatott.

— **Csaló hetes.** Turai Farkas hirdetési vállalkozónak Miklós Antal nevű hetese gazdája nevére több fötéri üzletben árut akart a kereskedőktől kicsalni. A csaló hetest gazdája ma feljelentette a rendőrségen, amely elrendelte Miklós Antal körözését.

Hunnia képei szépek!
Hunnia képei olcsók!
Hunnia képei tartósak!
Hunnia levelezőlapjai szennzációsak olcsóságbán és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKAN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképezeti műterem.

— **Butorok** mindenféle fa- és kárpított kivitelben **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac utca 68. sz. alatti nagy butorlepen legjutányosabb árban kaphatók.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál: Szilágyi Mihály g. kath. 3 éves, özv. Sipos Lajosné r. kath. 54 éves, Kovács Mária ref. 7 hónapos, Nyári Mihály ref. 80 éves, Vajas András ref. 71 éves.

TÁVIRATOK.

Az első portugál kormányválság.

Lisszabon, október 20. Amint jelentik, Portugáliában kormányválság történt. A kormány lemondott, a pénzverő főnöke pedig a pénz hiányok miatt agyonlőtte magát.

Wellmann hazaérkezett.

New-york, október 20. A kalandos légi kirándulás elveszettnek hitt hőse Wellmann Newyork-ba érkezett, ahol lelkesedéssel és nagy ovációval fogadták a bátor lég-hajóst. Wellmann kijelentette, hogy utját megismétli.

Életunt urileány.

Budapest, október 20. A Vigadó téren tegnap déliben nagy riadalmat okozott egy fiatal urileányka öngyilkossági kísérlete. Kiss Teréz 16 éves házileány a Duna felé ment és oly izgatottan viselkedett, hogy az embereknek feltűnt és néhányan követték. Amikor a leány észrevette, hogy nyomában vannak, futásnak eredt és a következő pillanatban a a partról a Dunába ugrott. A közelben levő hajósok azonnal utána eveztek és kimentették. A mentők eszméletre térítették és bevitték a Rókus-kórházba. Tettének okát megmondani nem akarta.

A beteg szerb trónörökös.

Belgrád, október 20. Délelőtt nyolc óraker a trónörökös állapotáról a következő bulletint tették közzé: A légzés gyorsult, száma 38. Hőmérsék 39.4. A jobb oldali mellkas alsó részén a tüdőhártya könnyű affekciója észlelhető. Erőállapot, tekintettel a betegség tartamára, kielégítő. Érverés 108. Aláírás: Chvostek tanár, dr Szvetiszlav Nikolajevics, dr Vladiszlavjevics, dr Domosthen Nikolajevics, dr Szimonovics.

Luccheni öngyilkossága.

Genf, október 20. Luccheni halálának részleteiről csak annyi szivárgott ki, hogy nadrágszij segítségével felakasztotta magát a cella ablakrácsára. Rendes körülmények között az öngyilkosság elkövetése lehetetlen lett volna, mert régi cellájában állandóan szem előtt volt. Az utóbbi napokban dühöngeni kezdett, bántotta a felügyelőt és büntetésből a fogház sötét pincéjének egyik zárkájában helyezték el, ahol könnyebben hajhatta végre az öngyilkosságot. Mire észrevették, már hideg volt holtteste és az élesztgetési kísérletek teljesen eredménytelenek maradtak. Holttestét egy fegyházor vágta le a nadrágszijról és az orvosi vizsgálat után beszállították a boncoló intézethe, ahol hatóságai eljárással megállapítják a halál okát.

Mánuel király beteg.

London, október 20. Mánuel király és Amália anyakirályné és az oportói herceg az orléansi herceg kíséretében tegnap Eveshamba érkezett. A közönség meleg ovációkban részesítette őket, Automobilon a fejedelmi személyiségek és kíséretük Wood-Northon-kastélyba mentek. Mánuel király fáradtnak és betegesnek látszott.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Csendesen halad a népcsoport a hosszú utcán végig.

És a számtalan lobogó fánya segítségével látni lehet, mint viszi négy legény a kalodát négy végénél fogva rudakra fektelve vállon, más kelető meg a két csákyát viszi, melyeket majd a bíró kapujánál leütnek.

Azért halad a csoport oly lassan.

A legderekkabb legények viszik, fehér patyolat sipuju ingekben és cifrán fölpántlikázott pamatos kalapokkal a fejükben.

Ilusnak repes a szive örömben, a mint a szuszéken állva, a nyalka legények egyikében Pozsár Gergelyre ismer, a ki szintén köztük van.

De még sokkal ékebbre föl van pántlikázva a kaloda; a csákyákon pedig nagy piros kendők lobognak, mintha csak lakodalmas zászlók volnának.

És a mint jobban-jobban közelednek, lassanként az ének szavai is érthetőkké lesznek.

Egy újdonság új nóta ez, melyet Dallos Pista, a falu „rigmus csinálója“ hirtelen kigondolt és a többi legénységgel egyetemben azon módon el is éneklé.

A nóta pedig, melyet az ékes csapat tele torokkal hangoztatott, így hangzik:

„Három tinó, négy ökör,
Kupecz Mihály nagyra tör.
Pénze annyi, mint a kása,
És eszének nincsen mása.
Szomszéd gazda jöjjön csak,
Válasszon meg birónak
Meg nem bánja, majd meglássa.

Repedt kulacs, lyukas zsák,
Messze ide Tótország.
Ha kend bíró akar lenni,
Tótországba el kell menni.
Nem kell nekünk a kend képe
Hamis a kend embersége
Pozsár József azt izeni!“

Még többet is énekeltek a legények Dallos Pista után, de azt Kupecz Mihály már nem hallotta; mert ő akkorra már nem volt a szobában, elterülve a padon, megszibbadva magánkivül felindulásában.

Egy ideig szótlanul ült. Körülötte fekete sötétség, mély halálos csenk.

Csak a fejének vélte hallani iszonyatos zugását.

Az esti szellő csak egyes szaggatott hangokat hajtott a nyitott ablakon be, Pozsár József háza tája felől.

— Várjatok csak! várjatok csak! — iiheg azután, fogait csikorgatva és fenyegetőleg emelte fel karját.

Azután odahagyta a szobát. Kiment az udvarra a pajtába. Maga se tudta hogy merre és mért barangol.

Csak azt érezte, hogy kimondhatlan gyönyörűségére szolgált, ha most valakivel össze tudna zördülni.

Bizonyára agyon üi!

Szerencsére senkivel sem találkozott. Ismerve gazdájuk természetét, a cselédek idejekoráu egytől-egyig elbujtak előle.

A barangolás aztán mégis annyi hatással volt reá, hogy zajló vére kissé csillapul; feje már nem égett többé oly nagyon.

Nyugodtabban tért vissza a házba. A konyhából világosság csapat ki. Félig öntudatlanul oda vette útját.

Ott a tűzhely még tele volt rakva nagy fazékkal, lábasokkal, tepsikkel, melyekben a reménylett vendégek számára ételek sülték-főttek.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Olcsó Írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFICE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Házlebontás

miatt

mélyen leszállított árban

eladásra kerülnek

Levélpapírok és Borítékok

különbéféle irodai és rajzszerkek, iskolai és rajzfüzetek, rajztömbök. — Anthracen író és másoló tinták, irótollak, gomb- és tubusfestékek, tintatartók, írónok.

Különbéféle üzleti és másoló-könyvek, számlatartók.

Fényképezési cikkek.

Névjegyek, eljegyzési és lakadalmi meghívók.

Horovitz Zsigmond

papirkereskedésében

Piac-utca 12. sz. alatt

Stencinger-ház.

Telefonszám 729.

SZENDRŐ

SÁNDOR

Zongora-

és Hangszerkészítő

Debreczen

Zongora, Gramofon és Hangszeráru raktára

Batthyány-u. 22. sz.

alá helyeztetett át.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel,

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságu, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bérbe veszi.

Cím a kiadóhivatalban.

Tegyen egy kártyára 5 fillér bélyegyet

és nyerhet

már október 25-én 75,000 koronát

december 27-én 1 millió koronát

ha megrendel nálunk

Convertált Magy. Jelzalsorsjegyet

darabonként 40 havi K 5.10 részletre

34 " " 5.80 "

25 " " 7.30 "

Ezen sorsjegy évi 6 huzásban 1 millió, 500,000, 300,000 kor. fő- és számos nagy melléknyereményre játszik és minden sorsjegyet okvetlen ki kell sorolni legalább is a 190 koronát érő legkisebb nyereménnyel. Bármely nyeremény már az első részlet befizetése után egészben a vevőt illeti. Ha tehát az első részletet postautalványon vagy levélbélyegben megkapjuk, megküldjük a megvásárolt sorsjegy számát tartalmazó vételi okmányt, melynek alapján azonnal játékjogosult. A többi részlet befizetése minden postahivatalnál portómentes, mert megfelelő bef. lapokat is küldünk. A részletek kifizetése után az eredeti sorsjegy bármikor korábban is átvehető. Sorselési lapot havonta ingyen küldünk. **Aki az első két részletet egyszerre küldi, annak a harmadikat elengedjük,** miről nyugtát adunk. Áraink hatósági ellenőrzés mellett törvényesek. **Eladókat bárhol alkalmazunk.**

Magyar Mercurbank r.-t., Budapest,
Ferencz J.-tér 5. (Gresham pal.)

Jegyezze meg magának pontosan azt, hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélő-gép a mely csak létezik.

Tű nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.

Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek egy tű nélküli Pathephonon játszon.

A PATHÉ FRÉRES, PARIS

világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.

Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHE FRÉRES

WIEN, I.,
KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva
Szt. Petervár, Odessa, Brüssel,
Amsterdam, Barcelona, Milanó,
Lissabon, Bombay, Calcutta, Singa-
pore, Shangai, Tokio stb.

Gondoskodjatok jövőtökről.

Mindenki úgy saját, valamint hozzátartozói jövőjét legalkalmasabban a **Kölcsönös Segélyző Egyesületnél Temesvárott** biztosíthatja.

Mert 1 korona havi tagsági díj ellenében egy évi tagság után halál esetén 2000 korona halálozási segélyt, 3 évi tagság után munkakép telenség esetére 50 korona havi segélyt biztosíthat.

Csekély havi járulék mellett mindenki leányainak 2000 korona hozományt és fiugyermekeinek 2000 korona önállóítási segélyt biztosíthat.

Ha a gyermek atyja 3 évi tagság után elhal, az esetben minden további befizetés megszűnik és a fiu 13 éves koráig, a leány pedig 20 éves koráig 30 korona havi segélyt élvez, míg a fiu nagykorúsága, a leány férjhezmenetele alkalmával üzletrészenként 2000 korona teljes összegben kifizetetik.

Az intézet teljes biztonságot nyújt tagjainak, jegyzett tisztrészek 7 millió korona, ezen kívül **200,000 korona biztosítási alap az állampénztárba** letéve.

Alapszabályokat és felvételi íveket a Kölcsönös Segélyző Szövetkezet titkárságánál **Debreczen, Hatvan-u. 16. sz. a. Tarr Mihálynál** díjmentesen kaphat.

Ügynökök helyben és vidékre felvétetnek.

Nagy jövedelemre

tehet szert intelligens megjelenésű fiatal uri ember, aki az üzleti élet iránt érzékkel bír, a helyi piacon való eljárásra. Jelentkezni lehet személyesen a kiadóhivatalban, Piac-utca 12.

Apró hirdetések.

28 KRAJCARÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos árért Láposy Hegedűs Sarolta okleveles cimbalomtánító. Darabos u. 25. sz. a.

KÉT FIATAL ember teljes ellátásra elfogadtatik. Darabos-utca 25.

BOLTHELYISÉG a Csapó-utca 10. számú házban kiadó. Értekezhetni az udvarban.

HAMBURG-AMÉRIKA-LINIE

Közvetlen német posta és gyorsgőzszolgálat.

Személyszállítás
(kajút valamint fedélközutasok)

világ minden részébe
főképpen a következő vonalakon

Hamburg-Newyork

Hamburg-Argentína	Hamburg-Mexiko
Hamburg-Brasília	Hamburg-Afrika
Hamburg-Canadá	Hamburg-Anglia
Hamburg-Cuba	Hamb. Franciaország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren.

A sikeres 13 napos „Meteor”-utak Drontheimig, északi utazások Izlandig, az északi fokra és Spitzbergákra, utazások híres fürdőhelyekre, Angliába, Irlandba és Skóziába.

— Prospektusok ingyen és bérmentve. —

Hamburg-Amerika Linie, Abtelling Personenverkehr, Hamburg.

Mutatvány Klár Andor most megjelent füzetéből.

Jóakarató tanács

Sokan azt állítják, hogy hitel igényük kielégítésénél, illetve pénzkölcsöneik megszerzésénél

közvetítőre nincs szükségük!

Ez téves felfogás, mert amint senki sem lehet saját orvosa, még ha ért is az orvosi tudományhoz, — vagy nem láthatja el peres ügyeit saját maga a bíróság előtt, ép oly kevéssé intézheti kellő szakértelemmel kölcsönének megszerzését. Gyakorlat teszi a mestert, ez a régi közmondás itt is alkalmazható. Az a magánfél, aki pénzügyletek lebonyolításával hivatásszerűen nem foglalkozik, nem lehet tisztában azzal, hogy a pénzpiacnak folytonos hullámozása közepette, melyik az a pénzforrás, hol hitelszükségletét legelőnyösebben szerezheti meg. — Aki tehát nem jártas a pénzvilág szövevényes labirintusában, az csak ötletszerűen járhat el a saját ügyében is és lehetséges, hogy épen oda botlik be, ahol legkedvezőtlenebbül bánnak el vele. — Mig ha egy lelkiismeretes közvetítő bankirodához fordul, csekély jutalék ellenében, amely egyszer és mindenkorra fizetendő, fel lesz mentve a kölcsön megszerzésével járó fáradságok és kelemetlenségek alól és hogy úgy mondjam, helybe hozzák neki a pénzt.

Ne sajnálja tehát a közvetítőtől a csekély jutalékot és bármily természetű pénzkölcsönre van szüksége, forduljon a legteljesebb bizalommal irodámhoz és eleve is biztosíthatom, hogy az eredményyel meg lesz elégedve.

KLÁR ANDOR.

Klár Andor bankirodája Piacz-utca 77. sz. :: Telefon: 445. sz.